

forberedende uddannelser og erhvervsuddannelser. Det træffes også mellem uddannelser, som er uden forbindelse med hinanden. Dette skyldes bl. a., at de har forskellig historisk baggrund. De studieforbere- dende uddannelser kan føre deres traditioner helt tilbage til de katedralskoler, der blev oprettet i middelalderen, medens erhvervsskolerne er blevet oprettet i løbet af de sidste 150 år, efterhånden som der opstod behov for dem. Undervisningsplanerne udarbejdes for hver uddannelse for sig uden forsøg på samordning med andre uddannelser, hvor det ellers kunne være muligt. Lærernes uddannelses- mæssige baggrund er vidt forskellig, og styrelses- og ejerforhold er også forskellige, ligesom ressourcetil- delingen foregår efter vidt forskellige kriterier.

Den studieforbere- dende opgave, som gymnasiet har, præger gymnasieeleverne stærkt således, at de for langt den overvejende dels vedkommende fort- sætter deres uddannelse ved universiteterne, de høj- ere læreanstalter og andre institutioner for længere- varende teoretisk uddannelse. Denne traditionsbe- stemte påvirkning af elevernes uddannelsesmål har medført, at den stærke stigning i tilgangen til gym- nasiet gennem den sidste snes år er blevet fulgt af en tilsvarende stigning i tilgangen til de længereva- rende, videregående uddannelser. En stigning, der har været så stor, at man nu står i en situation, hvor de, som fremtidig dimitteres fra de videregå- ende uddannelsesinstitutioner, må imødesee mere el- ler mindre alvorlige vanskeligheder ved at opnå beskæftigelse. Dette forhold har bl. a. givet Det centrale Uddannelsesråd anledning til at anbefale, at man i gymnasiet forsøger at motivere eleverne til at vælge andre uddannelsesmål end de traditionelle.

Endvidere må det også give anledning til alvor- lige overvejelser, at de uddannelsesstilbud, som eksis- terer i dag inden for det 10.-12. uddannelsesår, ikke virker tiltrækkende på ca. $\frac{1}{5}$ af de elever, som afslut- ter folkeskolen. Denne gruppe vil være henvist til at tage ufaglært beskæftigelse, hvor risikoen for både sæson- og konjunkturbestemt arbejdsløshed er sær- lig stor, og den vil på grund af de ustabile beskæfti- gelsesforhold og som hørende til lavtlønsgruppen i særlig grad have behov for støtte fra det sociale bi- standsvæsen. I et kommende planlægningsarbejde for 10.-12. uddannelsesår vil det derfor være en vig- tig opgave at undersøge, hvilke uddannelsesformer og -tilbud, der kan indrettes, og som kan tiltrække den omtalte elevgruppe således, at den i fremtiden kan være bedre udrustet til at klare sig i arbejds- og samfundslivet.

Ligeledes må den integration af handicappede i folkeskolens normale undervisning, som er i gang, udvides til også at omfatte 10.-12 uddannelsesår.

Endelig må der ved planlægningen af 10.-12. uddannelsesår tages hensyn til, at den del af befolk- ningen, der ikke har fået nogen uddannelse efter undervisningspligtens ophør, skal have adgang til at erhverve sig de kundskaber, som tilbydes i 10.-12. uddannelsesår.

Det er vigtigt nu at gå i gang med at planlægge en reform af uddannelserne i 10.-12. uddannelsesår således, at gymnasie- og HF-undervisningen, lærlin- ge- og efg-uddannelserne, de mellemtekniske uddan- nelser, etatsuddannelserne og de sociale uddannelser kan samordnes. Ved en samordning må der lægges vægt på, at eleverne uanset deres uddannelsesmål får et fælles grundlag af almen dannelse. Endvidere må uddannelsernes øvrige indhold udformes på en måde, der sikrer, at faglige krav, som er opfyldt af en elev inden for én uddannelse også accepteres af en anden uddannelse, der stiller lignende krav, såle- des at samtlæsning bliver mulig, og således at over- gang fra en uddannelse til en anden kan ske med anerkendelse af de relevante uddannelsesmæssige krav, som eleven allerede har opfyldt i sin tidligere uddannelse. Der må desuden ske en trinvis opbyg- ning af uddannelserne, der gør det muligt, at ele- verne på forskellige stadier af et tre-årigt uddannel- sesforløb kan afbryde deres uddannelse med en vis kompetence, som giver dem mulighed for relevant erhvervsmæssig beskæftigelse, og ret til senere at vende tilbage til fortsat uddannelse.

Erhvervsuddannelserne har i vidt omfang bygget på en blanding af teoretisk undervisning og praktisk oplæring, og sådan må det nødvendigvis også være i fremtiden. Der er imidlertid en bred erkendelse af, at der i al almindelighed er et behov for en tættere forbindelse mellem skolen og arbejdslivet — en erkendelse, som i øvrigt er kommet til udtryk i den nye folkeskolelov. Det er endvidere ønskeligt, at eleverne i de studieforbere- dende uddannelser ikke udelukkende har de længerevarende, videregående uddannelser som mål. Det vil derfor både have en almendannende værdi og være af betydning for en bred orientering af eleverne om deres fremtidige videreuddannelses- og beskæftigelsesmuligheder, at periodisk praktisk beskæftigelse bliver et led i samtlige uddannelser inden for det 10.-12. uddannelses- år. Periodisk, praktisk beskæftigelse bør i princippet kunne finde sted inden for alle dele af arbejdslivet. Gennem forhandlinger med arbejdsmarkedets par- ter både inden for den private og den offentlige sek- tor må denne beskæftigelse lægges sådan til rette, at den dels giver eleverne det tilsigtede udbytte, dels ikke skader andre grupperes beskæftigelsesmulighe- der.